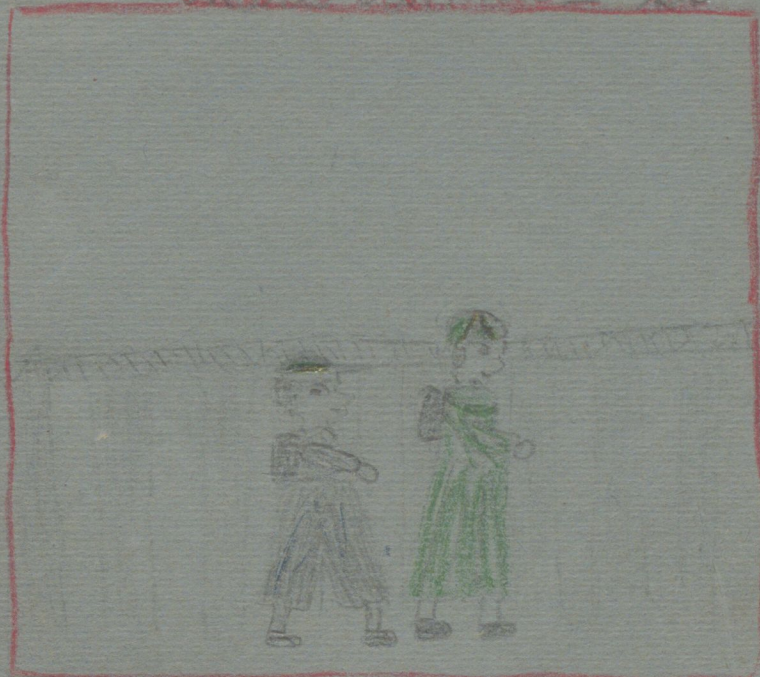

Mario Pomas Tobi

A.2.

KOOLIELUST.

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FOND K39292-1)

25
Lapsed koolitell.

Koolimine.

Vaatke meest, kuis tema astub,
seljas leivakott,
kaenlas raamatud ja vihud,
taskus tindipott!

Ena saatis õuest välja,
ütles: „Õpi sa!
Tarkus tarviline vara:
Õpi hoolega!

Siirgud meheks, siis on sinul
tulu tarkusest,
elus selgind silmi vaja,
mõnu mõistusest!”

10 sõna lühikesi täishäälikuid.

Talu, rebane, kits, orav, tuvi,
lõks, kärbes, sõrkis, tünn, lind.

10 sõna pikki täishäälikuid.

Taat, seep, kiisu, jookseb,
juust, rõõmus, pääsuke, öövik,
püüdis, look

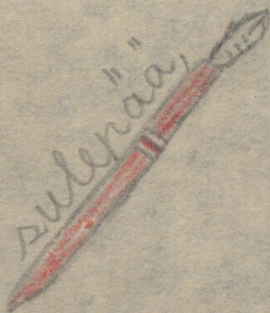
10 sõna kaksiktäishäälikuid.

Ait, eit, kaup, toit, jõi, käib,
aeg, hein, laev, aike.

Koolitarbeid.

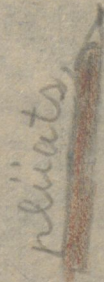
Portfell,

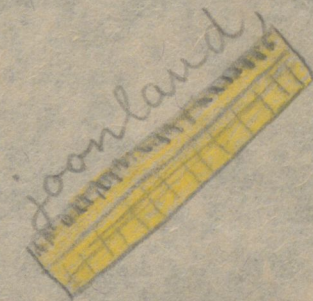
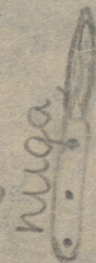
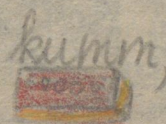
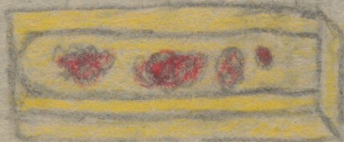
vihik,

raamat,

pinal,

teritaja

värvipliiatsid,

tindipott.

Ometi puhkas poisike!

Elas kord poisike, kelle käed ja nägu olid sageli pesemata. Alati, kui ema poisikest pesta tahtis, punnis ta käte ja jalgadega vastu. Ühel päeval mängis ta ojakese kaldal. Rāpast poisiklutti nähes, napsas ojake ta kinni ja hüüdis: „Müüd ole sa mul käes! Pesen su ometi puhtaks!“ Poisike ei suutnud põgeneda ja oja pesi ta hästi puhtaks.

Kui poisike tuppa astus, oli ema üllatus suur. Veel suuremaks muutus ema üllatus, kui poisike hommikuti end ise pesema hakkas.

Koolitarbed.

TINDIPOTT

RAAMAT

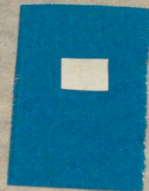
PORTVELL

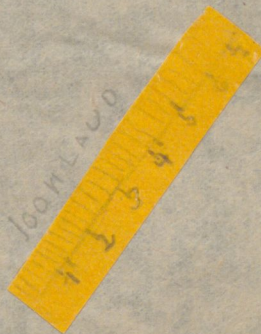
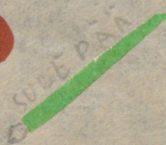
PINAL

VIHILK

KUMN

Etteütlus.

Kooliteel.

Aino ja Liisi on õed. Nad
lähuvad kooli. Aino on vanem.
Tema kannab mappi. Liisi jook-
seb ta kõrval. Nüüd nad
sammuvad koolimäel. Anni
ja Minni tulevad neile vastu.
Minnil on raamatud kaenlas.
Nad lähuvad teiste laste hulka.

Linnud lendavad ära.

Linnud lahkurvad meilt.

Ka meie aias on kuldnaaka puu
juba tühi. Eile veel vilistas ta
oma perega kurba lahkumise-
viisi. Täna on nad kadunud.

Hääd teed, väikesed õuelauli-
~~kud!~~

5.

Kaksiktäishäälikud on:

1. ai, ei, oi, ui, õi, äi, öi, üi;

2. au, üu, ou, õu, äü;

3. ae, oe, õe;

4. eo, õo;

5. ea;

Kaksiktäishäälikuid
hääldan ühe hingamis=
tõukega. Põrude poolita=
misel kaksiktäishäälikuid
ei lubata.

9
Kaksiktaishäälikuud.

Mai, meil, poiss, kui, tõin,
väike, õised, Uits.

Laul, riiul, Roul, õue, näu.

Kaetud, koetud, õed.

Peo, töötas.

Hea.

Tühi koolimaja.

Nagu surmatiib on üle hoone:
ei nüüd enam tundi kutsu kell;
klassis lasub nukrameelsus kell;
pörand puhas, pingid seatud joone.

Ainult kaugel, kaugel majatiivas,
õpetajatuppa viivas,
üksik kojamehe samm-
tamm-tamm, tamm-tamm.

Tuhkjas valgus langeb läbi ruudu,
leinab lakand sulkrabinat,
südamete vargset rabinat,
kriit ei enam seinatahvlit puudu.

Ainult kaugel, kaugel majatüvas
õpetajatuppa vüvas,
üksik kojamehe samm-
tamm-tamm, tamm-tamm.

VÖIMLE MISTUND ÆVES

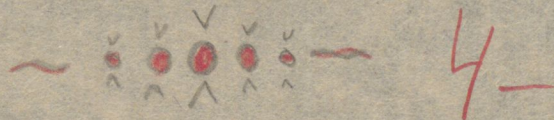

Raamatu palve.

Raamatul on palju palveid suurem osa aga nende pahade laste jaoks, kes jätavad oma raamatud proosa alla, kus neile sajab peale vihma. Raamat palub, et lapsed ei pane talle pliitseid ega kummi vahel, ning ei pillu teda, kus ~~bus~~ kukkudes lehed murrab. Seda kõike palub raamat.

Kas kõik teete seda?

Mida raamat minult palub.

1. Ära murra mu lehenurki ega mind ennast kahekorra!

2. Ära paiguta mu vahele pliiatseid, sulapäid ja muid kõru asju, sest need vigastavad mu selgroo!

3. Ära jäta mind lahtiselt lauale, kui katkestad lugemise!

4. Lule mu kaaned ja paiguta mind riiulile!

5. Ära lehitse mind määrdinud näppudega!

6. Ära jäta mind päikese, vihma ega lume kätte!

7. Varusta mind baitsepaberiga! Muidu kortsun ja vananen ruttu!

8. Mu kaantele ja lehekülgedele
on trükitud kõik! Ära lisa sinna
omalt poolt märkusi!

9. Ära rebi lahti mu lehti sõrme-
ga või sullega! Lõika nad ette =
vaatlikult lahti paberinoaga!

10. Ära laenuta mind lugemi-
seks inimestele, kes raamatuid
ei hoida!

11. Ära anna mind oma väikes-
tele õdedele ega vendadele mängi-
da! Nad ei oska veel raamatuid
hinnata!

Luban hoida raamatuid
korralikult!

Vahetundkoolis.

Vedruga hiir.

Lain sünnipäeva kingitu= seks vedruga hiire. Keerasin vedru üles ja lasksin käest lahti. Kohe hakkas hiir möö= da tuba jooksuma. Peda nägi meie kass Tiisu. Kohe ajas ta karvad turri ja nagu nool oli ta hiirekese kallal. Varsti läks aga Tiisu turt= des nurka. Ta oli aru saa= nud, et hiireke oli plekist. Kaersime kõik, mina aga kõige enam.

Mida korvatu Juku küsib.
Kus mu teine sukk on? Mu
vasakut kinga ei ole voodi
all. Ma ei leia oma kuube
rüüdepuult. Mu müts ei ripu
varnas. Mu uus taskurätt on
kadunud. Mu õpperaamat on
kooli jäänud. Teritatud plii-
ats on katki läinud. Mu või-
leib pole valmis.

Maamatu "järjen"äitaja.

Sulepää jutustab.

Elas kord poiss, nimega Ilmar.
Ta käis ka koolis. Tal oli va-
na sulepää. Ühel päeval läks
Ilmar kauplusesse ja ostis
uue sulepää. Ta unustas vana
sulepää pinnale tiste asjade
hulka. Pinnal oli mitmesahtli-
line, igal asjal oma sahtel,
uus sulepää sattus süski kok-
ku vana sulepääga. Uus sule-
pää hakkas vanalt pärima: "Kui
kaua oled süin Ilmari juures
olnud?" "Väga kaua", vastas vana
sulepää, "olen isegi koolis käi-

nud temaga ja palju näin^ud.
Tean üht^ekorda, kui Ilmar
mind näris, hüppasin pingi
alla ja pugesiin peitu. Ilmar
otsis mind kaua, kuid ei leid-
nud, siis küsis ta oma naabri
Käest teise ^{suukäpa} ja algas uuesti
poolbija^uanud tööd. Tundide
lõpul kraamis kooliteenija
klassi ja leidis minu, ning
pani mu õpetaja laua pea-
le. Järgmisel hommikul tuli
Ilmar kooli läks õpetaja laua
juure ja vättis minu. Suukäpa^u
kuulis kolksatusi, vist oli kooli jõutud.

Sulepää jutustab.

Elas kord poiss nimega Ilmar. Ta käis koolis. Tal oli vana sulepää. Ühel päeval läks Ilmar kauplusesse ja ostis uue sulepää. Ta unustas vana sulepää pinali teiste asjade hulka. Pinal oli mitmesahtliline, igal asjal oma sahtel, uus sulepää sattus süiski kokku vana sulepääga. Uus sulepää hakkas vanaalt pärima: „Kui kaua oled siin Ilmari juures olnud?“ „Väga kaua“, vastas vana sulepää, „olen isegi koolis käinud temaga ja palju näinud

Tean ühte korda, kui Ilmar
mind näris, hüppasin pingi
alla ja pugesiin peitu. Ilmar
otsis mind kaua, kuid ei
leidnud, siis küsis ta oma
naabri käest teise sulepää ja
algas uuesti poolelijäänud
tööd. Tundide lõpul kraamis
kooliteenija klassi ja leidis
minu, ning pani mu õpetaja
laua peale. Järgmisel hommiku-
mikul tuli Ilmar kooli läks
õpetaja laua juure ja võttis
minu. Sulepää kuulis kolksa-
tusi, vist oli kooli jõutud.

Maris Parmas. II^a kl.

Etteütlus.

Vaheaeg.

Vahetunnid on õige lõbusad. Klassi ees on mänguväli. Selle taga kasvab puid. Kende okste all on mugav olla. Lapsed mängivad vahetundidel kaa-siku varjus. Kauni ilmaga on laste tüju hää. Kuud vars-ti heliseb kell. Lapsed jook-sevad klassi. Järgmine tund algab kohe.

Koolis.

Kell heliseb. Müra vaikib. Õpetaja ilmub. Tund algab.

Aeg kulub. Tund lõpeb.

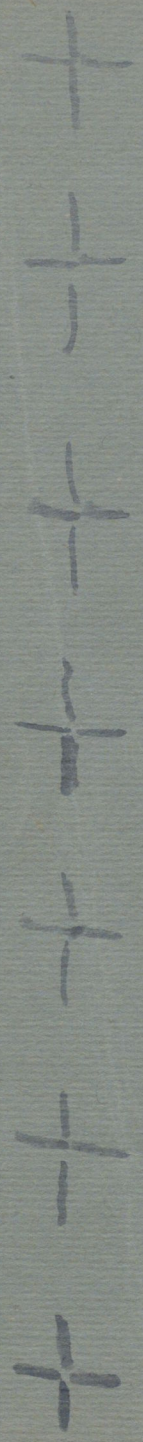
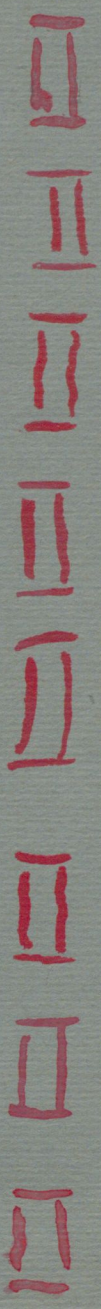
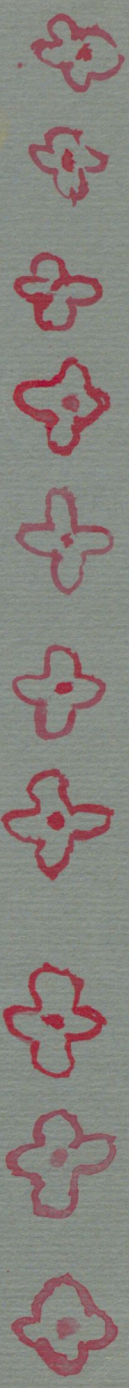
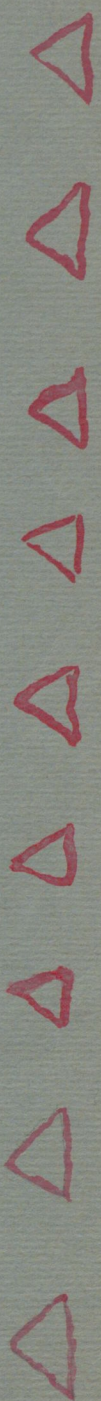
Õpilased väljuvad. Klassi-
tuba tühutatakse.

5.

Koolilapse toiminguid.
Hommikul voodist tõuste
rüetun ja korraldan ennast.
Siis söön hommikeinet. Pärast
seda lähen kooli. Esiti lähen
rüetehoidu, säälrüetun en-
nast lahti. Siis lähen klas-
si. Seal õpitakse: lugema,
kirjutama, joonistama, arvutama.
Koolis õpime töötama.
Õhtupoolikul õpin oma üles-
andeid. Õhtul söön ja heidan
voodise. Öösi magan.

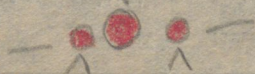
Etteütlus.

Ants ja Peeter.

Ants ja Peeter olid hääd sõbrad. Kord ütles Ants Peetrile: „Kuule, Peeter, anna mulle üks soome postmark, siis on mul neid kaks korda nüpalju kui sinul!”

„Ei, Ants,” vastas Peeter, „anna sina mulle üks soome postmark, siis on meil neid ühepalju!”

Mitu soome postmarki oli poistel?

5.

Tossike

